

Konvencija MOR-a br. 89 – O noćnom radu žena (revidirana 1948.)

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana u San Francisku od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, sastavši se 17. juna 1948. na svom trideset i prvom zasjedanju,

Pošto je odlučila da usvoji razne predloge koji se odnose na delimičnu reviziju Konvencije o noćnom radu (žena), 1919, usvojene od strane Konferencije na njenom prvom zasjedanju, i Konvencije o noćnom radu (žena) (revidiranu), 1934, usvojene od strane Konferencije na njenom osamnaestom zasjedanju, pitanje koje predstavlja devetu tačku dnevnog reda zasjedanja,

Smatrajući da ti predlozi treba da dobiju formu međunarodne konvencije,

Usvaja danas 09.07.1948. godine sledeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o noćnom radu (žena) (revidirana), 1948:

DEO I.

Opšte odredbe

Član 1

1. U smislu ove Konvencije smatraće se kao "industrijska preduzeća" naročito:

a) rudnici, kamenolomi i ekstraktivne industrije svake vrste;

b) industrije u kojima se proizvodi izrađuju, izmenjuju, čiste, opravljaju, ukrašavaju, dovršavaju, pripremaju za prodaju, ruše ili razvaljuju, ili u kojima se materijal prerađuje, podrazumevajući tu izgradnju brodova, proizvodnju, prerađivanje i prenošenje elektriciteta i motorne snage uopšte;

c) preduzeća za izgradnju i građevinarstvo, uključujući i radove izgradnje, opravljanja, održavanja, menjanja i demoliranja.

2. Nadležna vlast će odrediti granicu između industrije, s jedne strane, poljoprivrede, trgovine i drugih neindustrijskih radova, s druge strane.

Član 2

U smislu ove Konvencije izraz "noć" označava period od najmanje jedanaest neprekidnih časova uključujući interval određen od strane nadležne vlasti od najmanje sedam neprekidnih časova između deset časova noću do 7 časova ujutru; nadležna vlast može propisati razne intervale za razne oblasti industrije, preduzeća ili grane industrije ili preduzeća, ali će konsultovati organizacije poslodavaca i radnika pre nego što odredi interval koji počinje posle jedanaest časova noću.

Član 3

Žene, bez razlike godina starosti, ne mogu biti zaposlene ni u jednom industrijskom preduzeću, javnom ili privatnom, niti u ma kojem pogonu jednog od ovih preduzeća, sa izuzetkom preduzeća u kojima su zaposleni samo članovi iste porodice.

Član 4

Član 3 neće se primenjivati:

a) u slučaju više sile, kad u preduzeću nastane prekid rada koji se ne može predvideti i koji nema periodični karakter;

b) u slučaju kad se rad obavlja bilo na sirovinama, bilo na materijalima u toku izrade, koji su podložni brzom kvarenju, ako je potrebno da se ovi materijali spasu od neizbežne propasti.

Član 5

1. Kad to, zbog naročito ozbiljnih okolnosti, nacionalni interes bude zahtevao, zabrana noćnog rada žena moći će da se ukine odlukom vlade, nakon konsultovanja sa zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika.
2. O ukidanju ove zabrane zainteresovana vlada treba da obavesti Generalnog direktora Međunarodnog biroa rada u svom godišnjem izveštaju o primeni Konvencije.

Član 6

U industrijskim preduzećima podložnim sezonskim uticajima i u svim slučajevima kada izuzetne okolnosti to zahtevaju, dužina noćnog perioda označena u članu 2. može biti skraćena na deset časova za vreme šezdeset dana godišnje.

Član 7

U zemljama u kojima je zbog klime rad danju naročito težak, noćni period može biti kraći od onoga koji je označen u prednjim članovima, pod uslovom da se u naknadu daje u toku dana odgovarajući odmor.

Član 8

Ova se Konvencija ne primenjuje:

a) na žene koje zauzimaju rukovodeće mesto ili mesto tehničkog karaktera za koje snose odgovornost;

b) na žene uposlene u službama za higijenu i socijalnim službama a koje obično ne obavljaju manualni posao.

DEO II.

Naročite odredbe koje se odnose na neke zemlje

Član 9

U zemljama u kojima se ne primenjuje nikakva državna uredba u vezi sa zaposlenjem žena noću u industriskim preduzećima, izraz "noć" moći će privremeno i za vreme od najviše tri godine označavati, prema slobodnoj odluci vlade, period od samo 10 časova, pod kojim se podrazumeva interval, određen od strane nadležne vlasti, od najmanje sedam neprekidnih časova između deset časova u noći i sedam časova ujutru.

Član 10

1. Odredbe ove Konvencije primenjuju se na Indiju pod rezervom izmena predviđenih u ovom članu.
2. Pomenute odredbe primenjuju se na sve teritorije za čiju je primenu nadležna zakonodavna vlast Indije.
3. Izraz "industrijska preduzeća" obuhvata:

a) tvornice, određene kao takve u zakonu o tvornicama Indije (Indian Factories Act);

b) rudnike na koje se primenjuje zakon o rudnicima Indije (Indian Mines Act).

Član 11

1. Odredbe ove Konvencije primenjuju se na Pakistan pod rezervom izmena predviđenih u ovom članu.
2. Pomenute odredbe primenjuju se na sve teritorije za čiju je primenu nadležna zakonodavna vlast Pakistana.
3. Izraz "industrijska preduzeća" obuhvata:

a) tvornice, definisane kao takve u zakonu o tvornicama (Factories Act);

b) rudnike na koje se primenjuje zakon o rudnicima (Mines Act).

Član 12

1. Međunarodna konferencija rada može, na svakom zasedanju na čijem dnevnom radu se nalazi ovo pitanje, da prihvati sa većinom od dve trećine glasova nacrt amandmana na jedan ili više prethodnih članova II dela ove Konvencije.
2. Takav nacrt amandmana treba da označi člana ili članove na koje se on primenjuje i treba u roku od jedne godine ili, zbog izuzetnih okolnosti, u roku od osamnaest meseci od dana zaključenja zasedanja Konferencije, da bude podnet od strane člana ili članova na koje se on primenjuje, vlasti ili vlastima u čiju nadležnost spada predmet, sa ciljem da dobije zakonsku važnost ili da se mogu preduzeti druge mere u tom cilju.
3. Član koji dobije odobrenje od vlasti ili nadležne vlasti obavestiće o svojoj formalnoj ratifikaciji amandmana Generalnog direktora Međunarodnog biroa rada u cilju registrovanja.
4. Takav nacrt amandmana, već ratifikovan od strane člana i članova na koje se on primenjuje, stupiće na snagu kao amandman na ovu Konvenciju.

DEO III

Završne odredbe

Član 13

Službene ratifikacije ove Konvencije biće podnesene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ih registrovati.

Član 14

1. Ova Konvencija vezivaće samo članove Međunarodne organizacije rada čija ratifikacija bude registrovana od strane Generalnog direktora.
2. Ona će stupiti na snagu dvanaest meseci nakon što ratifikacije dvaju članova budu registrovane od strane Generalnog direktora.
3. Posle toga, ova će Konvencija stupiti na snagu za svakog člana dvanaest meseci od dana kad njena ratifikacija bude registrovana.

Član 15

1. Svaki član koji je ratifikovao ovu Konvenciju može, po isteku perioda od 10 godina posle njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati Konvenciju aktom upućenim Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ga registrovati. Otkaz stupa na snagu posle godinu dana pošto bude registrovan.
2. Svaki član koji ratifikuje ovu Konvenciju, a koji u toku godine po isteku perioda od 10 godina pomenutog u prethodnom paragrafu, ne bude koristio mogućnost otkaza, predviđenu ovim članom, biće vezan za novi period od deset godina, a posle toga moći će da otkáže Konvenciju po isteku svakog perioda od 10 godina, pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 16

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obavestiće sve članove Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i otkaza koji mu budu dostavljeni od strane članova Organizacije.
2. Obaveštavajući članove Organizacije o registrovanju ratifikacije koja mu bude podnesena, Generalni direktor skreneće pažnju članovima Organizacije na datum kad ova Konvencija stupa na snagu.

Član 17

Saobrazno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije potpuna obaveštenja o svim ratifikacijama i svima otkazima koje bude registrovao prema prethodnim članovima.

Član 18

Po isteku svakog perioda od 10 godina od dana početnog stupanja na snagu ove Konvencije, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada treba da podnese Opštoj konferenciji izveštaj o primeni ove Konvencije i da odluči da li treba uneti u dnevni red Konferencije pitanje njezine potpune ili delimične revizije.

Član 19

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju koja u potpunosti ili delimično menja ovu Konvenciju, osim ako nova konvencija predviđa drugačije:

a) ratifikacija nove konvencije od strane nekog člana, povlačiće ipso jure, bez obzira na napred navedeni čl. 15. neposredni otkaz ove Konvencije, pod rezervom da je nova konvencija koja menja raniju stupila na snagu;

b) od dana stupanja na snagu nove konvencije, ova Konvencija prestaće da bude otvorena za ratifikaciju članovima.

2. Ova Konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi po formi i sadržaju za članove koji je budu ratifikovali, a koji ne ratifikuju novu konvenciju.

Član 20

Francuski i engleski tekst ove Konvencije su punovažni.